

[Marius Buhl.]

måske bortset fra en enkelt lille passus i § 3, sidste stykke, hvor der står: „Tilskuddet til en skole kan ikke overstige 80 pct. af bruttoudgifterne ved driften af vedkommende skole“. Jeg har set den højtærede ministers begrundelse, og den godkender jeg, men en del af de folk, som loven berører, mener, at denne bestemmelse kan komme til at virke uheldigt. De anfører, at den måske kan komme til at virke som en appel om forhøjelse af skolepengene og derfor blive mindre gunstig for de skoler, som ligger i et relativt svagt bemidlet område, da en forhøjelse jo ikke kan finde sted dér i samme takt som i de skoler, der ligger i et velhavende område. Jeg ved ikke, om den også kan have den følge, der har været peget på, at den måske kan virke som en appel til at oprette lidt for store skoleklasser, idet dette ville blive den bedste mulighed for en vis kategori af skoler for at skabe det overskud, som man nødvendigvis år for år må samle sammen for at kunne klare en større udvidelse af samlingerne eller en bedre vedligeholdelse af bygningerne. Men det er spørgsmål, som man kan tale om i det udvalg, som formentlig bliver nedsat. I øvrigt kan jeg tilsige mit partis velvillige medvirken ved behandlingen i udvalget.

Der er en anden sag, som jeg måske lige må nævne i denne forbindelse. Der er nogle private artiumskursus ude omkring i landet, som har gjort sig forestillinger om, at der egentlig var givet dem løfte om, at de også skulle få deres tilskudsforhold bragt i overensstemmelse med forholdene i dag — eller ført à jour, hvis man vil bruge et fremmedord. Jeg tillader mig at spørge den højtærede undervisningsminister, om man påtænker noget sådant, og hvor langt det eventuelt måtte være fremme.

Det andet lovforslag tager sigte på at udligne den i økonomisk henseende ret store ulighed, der hidtil har været mellem kommunerne med hensyn til gymnasieundervisningen. Som bekendt ligger der i alle stiftsbyerne gamle såkaldte katedralskoler, og de er alle statsskoler. Desuden ligger der en hel række statsskoler rundt omkring i provinsbyerne. Disse skoler får praktisk talt alle deres udgifter dækket af staten, så det er en meget stor fordel for en by at

have en sådan gymnasieskole liggende. En række andre byer har kommunale gymnasier, og selv om staten selvfølgelig yder sin del til lærerlønningerne ved disse gymnasier og også på anden måde giver tilskud, bliver der alligevel en udgift tilbage for selve kommunen, der er ret stor i forhold til udgifterne for den by, der har en statsskole. Det kan give sig noget mærkværdige og i længden absolut uholdbare udslag. En skole, som jeg har haft gennem mange år, havde omtrent lige nær til en statsskole i én by og et kommunalt gymnasium i en anden by. Hvis forældrene fik deres børn på statsskolen, var de fri for at betale nogen som helst form for skolepenge; fik de dem derimod i det kommunale gymnasium i den anden by, skulle de betale nogle hundrede kroner om året i skolepenge, og da skolepengeordningen blev afløst af en ordning, hvorefter kommunerne selv skulle betale, kom der evindelige henstillinger fra kommunen til skolen: sørg dog for at få eleverne i statsskolen, for så slipper vi nemlig fri. Hvis de derimod kommer i det kommunale gymnasium, skal vi betale så og så mange hundrede kroner pr. elev om året. Det er så indlysende, synes jeg, at der her er et forhold, som trænger sig på til løsning.

Jeg tror, at man tidligere har været inde på tanken om at gøre gymnasieafdelingerne ved alle skoler til statseje, mens de forberedende klasser, den tidligere mellemskole, skulle drives kommunalt; den tanke har i alt fald været fremført, og man kunne også nok komme et stykke vej frem på den måde. Men der var på den anden side ret stærk modstand mod denne tanke. For det første blev der fremført det argument derimod, at en voksende kommune, som virkelig gjorde noget for sit skolevæsen, også måtte have chancen for selv at udbygge det med den sidste top, nemlig gymnasiet; hvis kommunen selv mente, det var påtrængende nødvendigt, måtte den have chancen derfor. At den mente, det ville være godt, hvis den kunne få staten til at bygge et gymnasium, er jo uden for al tvivl; det mente kommunerne altid. Et andet argument imod en sådan tværdeling af skolen var dette, at skolen vedblivende skulle være en enhed. En deling ville bringe vanskeligheder med hensyn til placering af lærerne; de, der arbejdede i mellemskolen, ville være kom-